

A LEVEGŐMINŐSÉG JAVÍTÁSA HOSSZÚ TÁVON

A nyolc éven át futó HungAIRy projekt az egyik legjelentősebb környezetvédelmi probléma megoldását, a levegőminőség javítását célozza nyolc régiót lefedve tíz magyar településen.

SZERZŐ: DV

Magyarország első LIFE környezetvédelmi integrált projektjét a Herman Ottó Intézet Nonprofit Kft. koordinálja, és partnereivel – az Országos Meteorológiai Szolgálattal, a belga Flemish Institute for Technological Researchcel (VITO), önkormányzatokkal és szolgáltatóvállalataikkal (Békéscsaba, Budapest, Debrecen, Eger, Kaposvár, Karcag, Miskolc, Pécs, Szolnok, Tatabánya), a Miskolci Egyetemmel, valamint A Mindennapi Kultúráért Egyesülettel (AMKE) – együttműködésben valósítja meg.

A 2019. január 1-jén indult HungAIRy célja a levegőminőség javítása nyolc régióban a levegőminőségi tervek végrehajtásának elősegítésével. Erre több mint ötmilliárd forint támogatási keret áll rendelkezésre 2026 végéig, amelynek 60 százalékát az Európai Unió biztosítja. Az integrált projekt – habár kétéves előkészítő munka előzte meg a pályázat beadását – nem indulhatott volna jobbkor, Magyarország ellen ugyanis a környezeti levegőben található szálló por (PM_{10})

és nitrogén-dioxid magas szintje miatt kötelezettségszegési eljárás van folyamatban.

A rossz levegőminőség ugyanis egészségkárosító hatású, rövid távon elsősorban légúti tüneteket okozhat, hosszú távon pedig szív- és érrendszeri megbetegedésekhez is vezethet. Amennyiben tartósan rossz a levegő minősége, a várható élettartam és az egészségben eltöltött évek száma csökken. A hazai kutatások az Egészségügyi Világszervezet (WHO) vizsgálataival összhangban megállapították, hogy a levegőszennyezés miatt Magyarországon évente körülbelül 8–12 000 ember hal meg idő előtt. A nitrogén-dioxid főként a közúti közlekedésből és az ipari kibocsátásokból származik, míg a szálló por magas szintjéért elsősorban a lakossági fűtés, a közlekedés és a mezőgazdasági eredetű kibocsátás a felelős. A HungAIRy projekt célja, hogy az egyes akciókon keresztül a fenti szektorokra gyakoroljon hatást, valamint szemléletformáló és tájékoztató kampányaival a lakosságot

szóltsa meg. A helytelen lakossági tüzelés oka ugyanis sok esetben még mindig az információ hiánya.

A HungAIRy projekt időtartama alatt az alábbi akciók valósulnak meg (a teljesség igénye nélkül):

Új légszennyezettségi mérőállomások telepítése

A magyarországi levegőminőség mérését és kiértékelését az Országos Légszennyezettségi Mérőhálózat végzi. A projekt részeként két partnertelepülésen, ahol eddig nem volt a hálózathoz tartozó mérőállomás, egy-egy új automata mérőállomást telepítenek, illetve három településen szabványos levegőminőségi méréseket fognak végezni mobil mérőállomás segítségével.

Ökomenedzser-hálózat felállítása

A projekt során egy levegőtisztaság-védelmi tanácsadó ökomenedzser-hálózat jön létre. A hálózat szakértői az adott településen segítik a helyi projektek koordinálását, részt vesznek a szemléletformáló akciókban, aktívan közreműködnek a levegőminőségi tervek felülvizsgálatában, a környezetvédelemmel kapcsolatos stratégiák kidolgozásában, valamint elősegítik a települések és a lakosság sikeres pályázatainak benyújtását a levegőminőség javítását célzó hazai és uniós forrásokra.

Környezetbarát közlekedési módok népszerűsítése

A közlekedés által okozott légszennyezés csökkentésére a projekt részeként szemléletformáló és helyi pilot akciók indulnak többek között közösségi kerékpárrendszer kiépítésére, valamint intelligens városi közlekedési rendszerek fejlesztésére.

Döntéstámogató, levegőminőség-modellező eszköz fejlesztése

A projekt részeként egy térinformatikai adatbázist és egy nagy felbontású levegőminőség-modellező eszközt fejlesztenek, amely a települések levegőminőségi terveinek két évente vállalt felülvizsgálatát támogatja. A döntéstámogató rendszerrel lehetőség lesz az egyes intézkedések hatásának a becslésére, illetve azoknak a kulcsfontosságú területeknek az azonosítására, ahol hatékony intézkedéseket kell tenni.

Szemléletformálás és tudatosságnövelés

A projektben részt vevő önkormányzatok szemléletformáló kampányokat indítanak, amelyek célja a települések leve-

A budapesti közösségi kerékpár rendszerhez hasonló fejlesztések fognak megvalósulni három településen

gőminőségének javítását célzó intézkedések elterjesztése. Ezeknek kulcsfontosságú elemei a helyes szilárd tüzelési technikák, környezetbarát tüzelési módok bemutatása, valamint a környezetbarát közlekedési módszerek népszerűsítése.

Lakossági eredetű kibocsátás csökkentése

A helytelen lakossági tüzelés által okozott légszennyezés csökkentésére a projekt részeként átfogó szemléletformáló és helyi pilot akciók indulnak, például a távfűtés, a komposztálás támogatására és népszerűsítésére, a szilárdtüzelőanyag-ellátás optimalizálására, illetve a belvárosi zöld területek fejlesztésére.

Környezetbarát mezőgazdasági technológiák alkalmazása

A mezőgazdasági eredetű levegőszennyezés mérséklése céljából jó gyakorlatokat is összegyűjtenek a projektben, valamint a gazdálkodók képzését és a környezetbarát technológiák kipróbálását a gyakorlatban is támogatja a program.

A HungAIRy integrált projekt egyik kiemelt célja és feladata, hogy a jó gyakorlatok kidolgozásával olyan – jól működő, eredményes – példákat hozzon létre, amelyek az ország többi részén is könnyen átültethetők a gyakorlatba, ezzel tovább javítva a levegőminőséget.

